

Rada Európy
Výbor ministrov

Odporúčanie č. R (94) 13
Výboru ministrov členským štátom
o opatreniach na podporu transparentnosti médií

(prijaté Výborom ministrov dňa 22. novembra 1994 na 521. zasadnutí zástupcov ministrov)

Výbor ministrov v súlade s článkom 15 b) Štatútu Rady Európy,

Majúc na zreteli, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu členských štátov pri ochrane a uskutočňovaní ideálov a zásad, ktoré sú ich spoločným dedičstvom,

Pripomínajúc, že pluralita a diverzita médií sú základným prvkom fungovania demokratickej spoločnosti,

Pripomínajúc tiež, že koncentrácia médií na národnej a medzinárodnej úrovni môže mať na pluralitu a diverzitu médií nielen pozitívne, ale aj negatívne vplyvy, čo oprávňuje vlády prijímať opatrenia,

Poznamenávajúc, že regulácia koncentrácie médií predpokladá, že oprávnené orgány majú informácie, ktoré im umožňujú poznať realitu vo vlastníckych štruktúrach týchto médií a navyše určiť tretie strany, ktoré by mohli mať vplyv na nezávislosť médií,

Zdôrazňujúc, že transparentnosť médií je nevyhnutná na to, aby si verejnosť mohla utvoriť názor na hodnotu informácií, myšlienok alebo názorov šírených médiami,

Pripomínajúc, že Rada Európy už prijala ustanovenia na zabezpečenie transparentnosti médií, najmä článok 6 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii,

Veriac, že v svetle horeuvedených trendov by sa ďalšie opatrenia mali zamerať na zabezpečenie transparentnosti médií a umožnenie výmeny informácií medzi členskými štátmi,

Uznávajúc potrebu chrániť práva a oprávnené záujmy všetkých strán, ktoré podliehajú požiadavkám o transparentnosti,

Berúc do úvahy prácu vykonanú na iných fórach, najmä v rámci Európskej únie,

Odporúča vládam členských štátov

Zvážiť zapracovanie opatrení zameraných na zaručenie alebo podporu transparentnosti

médií do národnej legislatívy, ako aj na zabezpečenie výmeny informácií o tejto problematike medzi členskými štátmi, vychádzajúc pritom zo smerníc, ktoré sú prílohou tohto Odporúčania.

I. Všeobecné ustanovenia o transparentnosti médií

Smernica č. 1: Prístup verejnosti k informáciám o médiách

Verejnosť by mala mať na báze rovnoprávnosti a nestrannosti prístup k určitým základným informáciám o médiách, aby si mohla vytvárať názor na hodnotu informácií, myšlienok a názorov šírených médiami.

Sprostredkovanie týchto informácií verejnosti prostredníctvom médií alebo orgánov zodpovedných za zabezpečenie ich transparentnosti by sa malo uskutočňovať tak, aby sa rešpektovali práva a oprávnené záujmy jednotlivcov alebo orgánov podliehajúcich požiadavkám transparentnosti. Osobitný dôraz treba klásť na potrebu zjednotiť požiadavku transparentnosti so zásadou slobodného podnikania a obchodovania, ako aj s požiadavkou ochrany údajov, obchodného tajomstva, nezverejňovania zdrojov informácií súvisiacich s mediálnym a redakčným tajomstvom.

Smernica č. 2: Výmena informácií o transparentnosti médií medzi orgánmi jednotlivých krajín

Úrady a orgány zriadené v súlade s legislatívou jednotlivých krajín za účelom zhromažďovať údaje o transparentnosti médií by mali mať kompetencie poskytovať tieto údaje podobným úradom a orgánom v ostatných členských štátoch, rešpektujúc pritom obmedzenia dané legislatívou jednotlivých členských štátov a medzinárodnými zmluvami, ktorými je viazaný každý štát.

Ak je to žiaduce, sprostredkovanie týchto údajov má podliehať priamemu alebo nepriamemu súhlasu zainteresovaných osôb. Tieto možné obmedzenia treba upresniť v legislatíve jednotlivých krajín a systematicky oznamovať úradom alebo orgánom, ktorým sú informácie určené.

Legislatíva by mala explicitne uvádzať pravdepodobné zdôvodnenia poskytnutia týchto informácií a každá žiadosť o prístup k nim zo strany úradov a orgánov by mala obsahovať dôvody žiadosti.

Ustanovenia umožňujúce poskytovanie informácií by mali brať do úvahy všetky možné obmedzenia súvisiace s povinnosťou pracovníkov takých úradov a orgánov zachovávať diskretnosť a sprístupňovať informácie zahraničným orgánom. V prípade potreby treba prijať opatrenia, ktoré umožnia výmenu informácií.

II. Špecifické opatrenia, ktoré môžu zabezpečiť transparentnosť médií v oblasti vysielania

Smernica č. 3: Sprístupnenie informácií pri udeľovaní licencií na vysielanie

Transparentnosť vo vzťahu k žiadostiam o prevádzkovanie vysielania sa môže zaručiť zahrnutím takých ustanovení do národnej legislatívy, ktoré zaväzujú žiadateľa o prevádzkovanie rozhlasového alebo televízneho vysielania poskytnúť orgánu alebo úradu

splnomocnenému na povolenie tohto prevádzkovania informácie dostatočne obsiahle čo do rozsahu a presné čo do obsahu. Informácie, ktoré môžu podliehať oznamovacej povinnosti, možno schématicky rozdeliť do troch kategórií:

- prvá kategória: informácie týkajúce sa osôb alebo orgánov zúčastnených v prevádzkovej štruktúre vysielania a charakteru a rozsahu ich účasti v tejto štruktúre,
- druhá kategória: informácie o charaktere a rozsahu účasti vyššie spomenutých osôb a orgánov v iných médiách alebo mediálnych podnikoch, dokonca aj v iných oblastiach ekonomiky,
- tretia kategória: informácie o ďalších osobách alebo orgánoch, ktoré budú mať pravdepodobne značný vplyv na programovú politiku vysielania poskytnutím určitých druhov zdrojov osobám alebo orgánom zúčastneným na vysielaní; charakter týchto zdrojov by sa mal jasne špecifikovať pri udeľovaní licencie.

Smernica č. 4: Poskytovanie informácií po udelení licencie na vysielanie

Transparentnosť pri prevádzkovaní vysielania je možné zaručiť zahrnutím takých opatrení do legislatívy jednotlivých štátov, ktoré zaviazu osoby alebo organizácie prevádzkujúce vysielanie poskytnúť úradu alebo orgánu povoľujúcemu prevádzkovanie vysielania informácie, ktoré sa budú líšiť v rozsahu a podrobnosti.

Informácie, ktoré môžu podliehať oznamovacej povinnosti, sa dajú schématicky rozdeliť do dvoch hlavných kategórií:

- informácie zamerané na zaznamenanie zmien počas prevádzkovania v rámci vyššie uvedených troch kategórií údajov,
- informácie týkajúce sa iných kategórií údajov spojených s prevádzkovaním vysielania po jeho začatí.

Smernica č. 5: Výkon funkcií úradov alebo orgánov zodpovedných za zabezpečenie transparentnosti pri prevádzkovaní vysielania

Úlohy a právomoci orgánov alebo úradov zodpovedných za zabezpečenie transparentnosti prevádzkovaného vysielania musia byť jasne definované v národnej legislatíve. Tieto orgány alebo úrady musia mať právomoci a prostriedky nevyhnutné na zaručenie efektívneho plnenia svojich úloh pri súčasnom zaručení rešpektovania práv a legitímnych záujmov osôb alebo orgánov povinných poskytnúť informácie. Ak je to primerané, mali by byť oprávnené požadovať pomoc iných národných orgánov alebo úradov, prípadne expertízy iných osôb alebo orgánov.

Orgány alebo úrady, ktorým žiadatelia o prevádzkovanie vysielania poskytnúť informácie, a orgány spravujúce toto prevádzkovanie by mali mať možnosť poskytnúť časť informácií určitým skupinám verejnosti za predpokladu, že konzultácia s týmito skupinami by mohla byť potrebná pre plnenie ich úloh.

III. Smernica č. 6: Špecifické opatrenia, ktoré môžu zaručiť transparentnosť médií v oblasti tlače

Transparentnosť v oblasti tlače je možné zaručiť zahrnutím takých opatrení do legislatívy jednotlivých štátov, ktoré zaviažu podnikateľské subjekty v oblasti tlače poskytnúť informácie viac či menej obsiahne čo do rozsahu a podrobné čo do obsahu.

Informácie, ktoré môžu podliehať oznamovacej povinnosti, sa dajú rozdeliť do piatich kategórií:

- prvá kategória: informácie týkajúce sa identity osôb alebo organizácií vo vydavateľskej štruktúre tlačového podnikateľského subjektu a týkajúce sa charakteru a rozsahu ich účasti v tejto štruktúre,
- druhá kategória: informácie o účasti vydavateľskej štruktúry alebo osôb či organizácií participujúcich v tejto štruktúre v iných médiách,
- tretia kategória: informácie o osobách alebo orgánoch, ktoré nie sú priamou súčasťou vydavateľskej štruktúry, ktoré však môžu mať značný vplyv na názorový charakter publikácií, ktoré spravujú,
- štvrtá kategória: informácie o vyhláseniach o názorovej orientácii redakcie alebo o politickej orientácii novín a publikácií,
- piata kategória: informácie týkajúce sa finančných výsledkov vydavateľskej štruktúry a distribúcie jej publikácie (publikácií).

Preklad: Ing. Kormančíková, Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiiu